

Archiv
hlavního
města
Prahy

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Archiv hlavního města Prahy

a

Seminář raně novověkých dějin ÚČD FF UK

www.ahmp.cz

<http://ucd.ff.cuni.cz/UCDFF-601.html>

Dovolujeme si vás pozvat na přednášku

pořádanou Kroužkem pro dějiny raného novověku

Odběhlec a stát. Vojenští zběhové z císařsko-královské armády

v době osvícenského absolutismu

pohledem dokumentů Českého gubernia,

kterou pronese ve čtvrtek 30. května 2013 od 16:00

v konferenčním sále Clam-Gallasova paláce

Bc. Ondřej Švehelka

Přednáška se bude věnovat problematice vojenských zběhů z císařsko-královské armády za vlády Marie Terezie a Josefa II., kdy habsburské vojsko prodělávalo, podobně jako celá monarchie, razantní změny. Po úvodu, zaměřeném na stručnou charakteristiku tohoto vývoje, jeho důsledků ve válečné praxi a stanovení definice pojmu vojenský zběh dojde na zhodnocení náhledu osvícensko-absolutistického státu na dezercce prostřednictvím pramenů vzešlých z činnosti nejvyššího zemského správního úřadu (tedy místodržitelství, královské deputace, reprezentace a komory v Království českém a českého gubernia), případně takových, které vznikly u centrálních orgánů ve Vídni.

Mezi nejzajímavější dokumenty patří patenty, které se zabývají třemi základními aspekty přístupu státu k dezertérům: jejich trestáním, omezeným omilostňováním generálními pardony a vzájemným vydáváním se spojeneckými zeměmi. S těmito okruhy rovněž souvisí způsob nakládání s obyvateli, kteří se dopustili pomoci vojenskému zběhovi (tresty), nebo naopak napomohli k jeho dopadení (odměny). Na základě výzkumu dochovaných patentů a dalších dokumentů bude učiněn pokus o charakterizaci vývoje norem, které tato nařízení v daném období stanovovala.

Další klíčové prameny představují seznamy vojenských zběhů, které úředníci českého gubernia a jeho předchůdců vypracovávali ve snaze dopadnout je v jejich rodných obcích. Téměř výhradně zahrnují dezertéry, kteří pocházeli z Čech, takže si na jejich základě lze utvořit relativně přesnou představu o tom, jak velké množství vojáků narozených v Království českém zběhlo z armády v některých časových úsecích sledovaného období, zvláště pak během sedmileté války, pro kterou se těchto soupisů dochovalo zdaleka nejvíce.

Bc. Ondřej Švehelka studuje navazující magisterský obor Historie na FF UK, specializace České dějiny raného novověku. Zaměřuje se na problematiku vojenství a státu v době vlády Marie Terezie, Josefa II. a Leopolda II. Nyní dokončuje diplomovou práci věnovanou vojenským zběhům z císařsko-královské armády v období osvícenvství (vedoucí práce doc. Marie Š. Koldinská).